

ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ ΜΕ Η/Υ

ΤΟΥΤΟΥΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΕΠΟΠΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ

2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α

- ΘΕΣΗ ΜΝΗΜΕΙΟΥ – ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΕΛ 3
- ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΤΙΣΕΩΣ – ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΦΙΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΞ' ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΕΛ 4
- ΚΤΗΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΣΕΛ 7
- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΝΑΟΥ ΣΕΛ 9
- ΤΟΙΧΟΠΟΙΑ ΣΕΛ 10
- ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΕΛ 12
- ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΣΕΛ 12
- ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕΛ 17

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ: ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ
ΤΟΥΤΟΥΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 2010**

**ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ
Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ ΕΞ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΤΟ ΑΡΓΥΡΟ
ΠΗΓΑΔΙ
(ΓΚΙΡΤΟΒΟΣ) ΑΙΤΩΛΙΑΣ**

1. ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ - ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Εισαγωγή

Μοναδικό δείγμα, στο νομό Αιτωλοακαρνανίας, εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής του 19^{ου} αιώνα αποτελεί ο ναός του Αγ. Γεωργίου του Νεομάρτυρα εξ Ιωαννίνων.

Βρίσκεται πάνω από το Θέρμο, στα σύνορα με το νομό Ευρυτανίας, στα όρια

του χωριού Αργυρό Πηγάδι, το οποίο παλιότερα ονομαζόταν «Γκιρτοβός», σε απόσταση περίπου μιας ώρας από το Θέρμο. Φτάνεις στο ναό από τη διαδρομή Θέρμο - Δρυμόνας – Αργυρό Πηγάδι μέσα από το δάσος του Παναιτωλικού ή από τη διαδρομή Θέρμο - Μελίγκοβα - Αμβρακιά που είναι και η πιο κοντινή διαδρομή από το Θέρμο. Πηγαίνοντας από την Αμβρακιά στο Αργυρό Πηγάδι και στο Μύλο του Αργυρού Πηγαδίου στρίβεις αριστερά και ανεβαίνεις την πλαγιά.

Ο ναός βρίσκεται σε περίοπτο θέση μέσα σε δάσος ελάτων, στον αυχένα του βουνού ανάμεσα σε Αργυρό Πηγάδι και Αμβρακιά.

Η θέση αυτή είχε και στρατηγική σημασία για τη φύλαξη της γύρω περιοχής και είχε πιθανώς επιλεγεί γι' αυτό.

Στη θέση αυτή προϋπήρχε αρχαίο φρούριο ή κάποια φρυκτωρία της κλασσικής περιόδου, της Αιτωλικής Συμπολιτείας.

Αυτό συμπεραίνεται εκ του ότι στο χώρο αυτό βρίσκονται τμήματα θεμελίων προηγούμενων κτισμάτων και πιθανώς να θεμελιώθηκε σ' αυτά και ο ναός του Αγίου Γεωργίου.

ΗΜΕΡΟΜΙΝΙΑ ΚΤΙΣΕΩΣ – ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΞ' ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Το κτίσιμο του ναού ολοκληρώνεται το 1847, 9 μόλις έτη μετά το μαρτύριο του Αγίου το 1838. Είναι δε ο πρώτος που κτίζεται προς τιμήν του Αγίου που μαρτύρησε στα Ιωάννινα το 1838.

Σημειωτέον ότι στα Ιωάννινα θα ήταν αδύνατον να κτιστεί ναός λόγω της οθωμανικής κατοχής.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ (Α)

Στην φωτογραφία Α βλέπουμε την βόρεια πλευρά της εκκλησίας και παρατηρούμε ότι είναι λυτή μόνο με δυο παράθυρα.

Στην φωτογραφία Β βλέπουμε την δυτική πλευρά με μια είσοδο η οποία δεν είναι η κύρια και βρίσκεται απέναντι απ' το ιερό

Στην φωτογραφία Γ βλέπουμε την ανατολική πλευρά της εκκλησίας στην οποία εδράζεται το ιερό. Αξιοσημείωτο είναι να αναφέρουμε ότι το ιερό μιας εκκλησίας βρίσκεται πάντα προς την ανατολή.

Στην φωτογραφία Δ βλέπουμε την βόρεια πλευρά της εκκλησίας στην οποία εδράζεται και η κύρια είσοδο της.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ (Β)

ΦΩΤΟΦΡΑΦΙΑ (Γ)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ (Δ)

Ο Σουλιώτης οπλαρχηγός Νικόλαος Κάσκαρης φέρεται ως ο βασικός χρηματοδότης της ανεγέρσεως του ναού, ο οποίος χαρίζει και την εικόνα με το μαρτύριον του Αγίου με την επιγραφή: «Δέησης του δούλου του θεού Νικολάου Κάσκαρη 1847 Ιουλίου 21. Χείρ Κ. Λάμπρου».

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ (Ε1)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ (Ε2)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ (Ε3)

Συνήθως ο Άγιος Γεώργιος ο Νεομάρτυρας εικονίζεται με φέσι. Εδώ όχι. Ο δημοφιλής αυτός άγιος γεννήθηκε στο χωριό των Γρεβενών ΤΣΟΥΡΧΛΙ το έτος 1808. Νέος αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την Πατρίδα του εξ αιτίας της φτώχειας των γονέων του και να έλθει στα Γιάννενα, όπου υπηρέτησε ως ιπποκόμος κοντά σε διάφορους Τούρκους. Το 1837 πήρε για γυναίκα του κάποια Γιαννιώτισσα Ελένη από την οποία απέκτησε ένα παιδί. Στις 12 Ιανουαρίου 1838 τον συνάντησε στο δρόμο κάποιος Οθωμανός και τον παρατήρησε δριμύτατα με την αιτιολογία ότι ενώ τάχα είχε γίνει Τούρκος, επέστρεψε στο Χριστιανισμό. Ο Γεώργιος διαμαρτυρήθηκε έντονα και ο Τούρκος ζήτησε από τον Υπασπιστή του Πασά που τυχαία βρέθηκε εκεί να τον φυλακίσει. Στη φυλακή παρέμεινε

Στην φωτογραφία Ε1 βλέπουμε την ημερομηνία που τελείωσε το χτίσιμο του ναού η οποία αναγράφεται πάνω και απ' τις δύο εισόδους του ναού.

Στις φωτογραφίες Ε2 και Ε3 βλέπουμε κάποιες εικόνες του Αγίου Γεωργίου του Νεομάρτυρα που φιλοξενεί ο ναός μας.

πέντε ημέρες βασανιζόμενος προκειμένου να ασπασθεί το Μωαμεθανισμό, αλλά ο Γεώργιος δεν πρόδωσε την πίστη του και παρά τις προσπάθειες του τότε Μητροπολίτη Ιωαννίνων Ιωακείμ να τον σώσει, καταδικάστηκε σε θάνατο. Κλήρος και λαός των Ιωαννίνων τότε για να προλάβουν την άδικη εκείνη απόφαση προσπάθησαν να τον πείσουν να δραπετεύσει από τις φυλακές στην Ελεύθερη Ελλάδα με δωροδοκία των Τουρκικών Αρχών, αλλά μάταια. Στις 17 Ιανουαρίου 1838 ο Γεώργιος σε ηλικία 30 ετών υπέφερε τον μαρτυρικό θάνατο στην αγχόνη στη θέση «ΚΟΥΡΜΑΝΙΟ» όπου σήμερα η ομώνυμη πλατεία, αναφωνώντας «Χριστιανός είμαι, κάμετε ό,τι θέλετε». Το σώμα του έμεινε κρεμασμένο ως τις 19 Ιανουαρίου οπότε τάφηκε δίπλα στο Ιερό του Μητροπολιτικού ναού του Αγίου Αθανασίου. Ο τάφος του σώζεται μέχρι σήμερα και αποτελεί προσκύνημα των Ηπειρωτών που τιμούν τη μνήμη του με μεγάλη λιτανεία, στις 17 Ιανουαρίου.

Από τη στιγμή του μαρτυρίου του ο λαός τιμούσε τον Γεώργιο ως Άγιο. Ο μετέπειτα Μητροπολίτης Ιωαννίνων Ιωαννίκιος (1845-1854), με έκθεσή του προς το Πατριαρχείο ζήτησε την επίσημη ανακήρυξή του που έγινε στις 19 Σεπτεμβρίου 1839 από τον Πατριάρχη Γρηγόριο τον ΣΤ΄. Ο Άγιος Γεώργιος των Ιωαννίνων είναι γνωστός στην υπόλοιπη Ελλάδα με το όνομα Γεώργιος ο Φουστανελάς επειδή στις αγιογραφίες του εικονίζεται με φέσι και φουστανέλα. Στη βόρεια άκρη της πόλης των Ιωαννίνων σώζεται το σπίτι του που μετατράπηκε σε ναό.

«Χαίροις της Ηείρου θεός πυρσός, και Ιωαννίνων αντιλήπτωρ και αρωγός. Χαίροις των θαυμάτων, ακένωτος χειμάρρους, Γεώργιε μάκαρ, Μαρτύρων σύμμορφε».

ΚΤΗΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

Το έτος 1840 ο Νεομάρτυς Γεώργιος παρουσιάστηκε δια οραματισμού στον τότε αείμνηστον Αθανάσιον ΤΑΛΑΓΑΝΗ και του υπέδειξε την θέση και το σημείο ακριβώς που ζητούσε να κτιστεί η εκκλησία του. Ο ΤΑΛΑΓΑΝΗΣ κατ' αρχής δεν το πήρε τόσο σοβαρά, και δεν είπε τίποτε σε κανένα από τους κατοίκους. Το άλλο βράδυ επανέρχεται ο Άγιος και του επαναλαμβάνει ότι του είπε το πρώτο βράδυ, και πάλι ο ΤΑΛΑΓΑΝΗΣ δεν είπε τίποτε. Στη συνέχεια ο Άγιος επανέρχεται για Τρίτη φορά, και όπως αναφέρεται, ο ΤΑΛΑΓΑΝΗΣ αυτή τη φορά επείσθη από τον Άγιο και φοβήθηκε πολύ. Αμέσως τότε ο οραματισθείς ΤΑΛΑΓΑΝΗΣ ανακοίνωσε την συνεχή εμφάνιση του Αγίου Γεωργίου, λέγοντας στους κατοίκους ότι του υπέδειξε ο Άγιος, τη θέση και το σημείο, το επιθυμητό, για την ανέγερση εκκλησίας του. Άρχισαν να διερωτώνται και να σκέφτονται τότε οι αρμόδιοι και γενικά οι κάτοικοι του χωριού που και πώς να βρουν χρήματα, πως θα γίνει η Εκκλησία κ.λπ. Ο Άγιος Γεώργιος και πάλι δι' οράματος στον ΤΑΛΑΓΑΝΗ τους υπέδειξε εράνους, και παράλληλα όπως αναφέρεται, και το σχέδιο της εκκλησίας το οποίο θα το αναζητούσαν στις την σχισμήν ενός δένδρου, στο σημείο πλησίον εκεί που επρόκειτο να κτισθεί η Εκκλησία. Πράγματι όταν πήγαν και

αναζητήσαν εκεί, στο σημείο, βρήκαν το σχέδιο μέσα στο εσωτερικό του κορμού που ήταν κενός, σχέδιο – τύπος κενής κερήθρας κατασκευασμένος όπως ακριβώς είναι η εκκλησία μας σήμερα. Αμέσως ξεχύθηκαν ανά το Πανελλήνιον για συγκέντρωση χρημάτων. Άλλοι αναζητούσαν καλούς μαστόρους, πολλοί μάστοροι ήρθαν, αλλά λόγω του ότι το σχέδιο ήταν τόσο λεπτό, και πολύπλοκο, κανείς δεν τολμούσε να αναλάβει την εργασία, και την εφαρμογή του. Τότε αποφάσισαν να φύγουν για την Ήπειρο, για πιο έμπειρους τεχνίτες.

Όταν όμως κατέβηκαν στο Βραχώρι (Αγρίνιο), τότε εκεί ρώτησαν μήπως υπάρχει κανείς έμπειρος τεχνίτης που να μπορεί να κτίσει εκκλησία με σχέδιο κάπως πολύπλοκο και δύσκολο. Όπου τους είπαν, να πάνε σε κάποιο καφενείο (στέκι) που σύχναζαν όλοι οι μαστόροι και να ζητήσουν τον ΜΑΣΤΡΟΧΡΗΣΤΟ. Πράγματι πήγαν και βρήκαν τον Μαστροχρήστο, του έδωσαν το σχέδιο και τον ρώτησαν εάν μπορεί να αναλάβει την ανέγερση της Εκκλησίας με το πολύπλοκο σχέδιό της. Ο ΜΑΣΤΡΟΧΡΗΣΤΟΣ είδε το σχέδιο, τους κοίταξε, χαμογέλασε και τους λέει:

«Βρε παιδιά, εγώ στορίζω τον Όθωνα και δεν θα φτιάξω αυτό το Ναό; Ένα μόνον πράγμα θέλω να μου πείτε εάν υπάρχουν χρήματα.»

«Ναι χρήματα υπάρχουν και πολλά. Έχουμε μια τρομάρα γεμάτη.»

Τότε ο ΜΑΣΤΡΟΧΡΗΣΤΟΣ πήρε 17 τεχνίτες μαζί του, και ανέβηκαν στο χωριό Γκετροβός. Στη συνέχεια έβαλαν μπροστά τις εργασίες, έκαναν την θεμελίωση στο υποδεικνυόμενο σημείο. Όταν όμως ανέβηκαν τους 50 πόντους περίπου, πάνω από την επιφάνεια του εδάφους, αυτό που την ημέρα έκτιζαν, την επομένη το βρίσκανε γκρεμισμένο. Αυτό έγινε τρία συνεχή βράδια, οπότε αναγκάστηκαν το τέταρτο βράδυ να φυλάξουν, να δουν τι συμβαίνει, ποιος το ρίχνει. Είχαν την εντύπωση ότι έρχονται από το διπλανό χωριό την Αμβρακία και το ρίχνουν διότι οι Αμβρακιώτες ζήτησαν να συμμετάσχουν κι αυτοί στην ανέγερση, να φτιάξουν μαζί την εκκλησία αυτή, αλλά οι Γκετροβίτες δεν το δέχτηκαν. Τότε ο ΜΑΣΤΡΟΧΡΗΣΤΟΣ με μια μικρή ομάδα από τους μαστόρους και κατοίκους του χωριού και ένας μικρός που θέλησε να πάει μαζί τους επήγαν και κατέλαβαν θέσεις και παρακολουθούσαν να δουν ποιος ρίχνει το κτίσμα. Μετά το μεσονύκτιο και από την ανατολική πλευρά που βρίσκεται το κοιμητήριο σήμερα, ακούστηκαν βήματα ανθρώπου να πλησιάζουν. Κανείς όμως δεν διέκρινε τίποτα, εκτός από το μικρό παιδί που ήρθε μαζί τους. Είδε στα τριάντα μέτρα έναν άνθρωπο με φουστανέλα, στα λευκά ντυμένος, να πλησιάζει το σημείο του κτίσματος, προφανώς όμως σταμάτησε και ταυτόχρονα ακούστηκε μία βοή με δυνατόν αέρα όπου στο πέρασμά του έριξε το κτίσμα, αλλά και ο λευκοντυμένος φουστανελάς είχε χαθεί ταυτόχρονα από τα μάτια του μικρού. Ο Μαστροχρήστος με την παρέα του που δεν είδαν τίποτα, μόνον άκουσαν, και ο μικρός που διηγήθηκε την εμφάνιση του Αγίου, κατάλαβαν ότι κάτι δεν πήγαινε καλά και διερωτόταν.

Το ίδιο βράδυ ο Άγιος πήγε πάλι στον οραματιστή ΤΑΛΑΓΑΝΗ και του υπέδειξε ότι πρέπει να μικρύνουν το πλαίσιο επιφάνειας δέκα πόντους προς το εσωτερικό του Ναού και γύρω-γύρω όπως πράγματι έγινε και το βλέπουμε και

σήμερα με την εξωτερική αρχική θεμελίωση στο κάτω μέρος του εδάφους. Έτσι το 1847 ολοκληρώνεται ο ναός του Αγίου Γεωργίου του Νεομάρτυρα.

Αξιοσημείωτο είναι να επισημάνουμε ότι οι τεχνίτες μάστοροι εργάζονταν μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες εκάστου έτους διότι η απρόσιτη περιοχή δεν τους επέτρεπε συνέχιση των εργασιών τους άλλους μήνες. Επίσης είναι βέβαιο ότι ο ναός του Αγίου Γεωργίου λειτουργούσε τους καλοκαιρινούς μήνες και ως μοναστηράκι. Υπάρχουν κτίσματα που μαρτυρούν την ύπαρξη δυο μικρών απλών κελιών.

Εκτός του μοναστηριακού του χαρακτήρα ο ναός χρησίμευσε και ως φυλάκιο εκ του γεγονότος ότι σε πολλά σημεία της τοιχοποιίας του υπάρχουν τυφεκιοθυρίδες. Δεν είναι γνωστό αν αυτές έγιναν κατά την διάρκεια κατασκευής του κτιρίου ή δημιουργήθηκαν από ληστές που το χρησιμοποιούσαν σαν ορμητήριο τους σε ορισμένες περιπτώσεις.

Αρχιτεκτονική

Ο ναός είναι βυζαντινού ρυθμού. Οι βασικές διαστάσεις του ναού είναι: πλάτος 7,60 μέτρα , μήκος 10,45 μέτρα χωρίς την προεξέχουσα κόγχη του Ιερού.

Ο τύπος της αρχιτεκτονικής του ναού είναι πεντάτρουλος σταυροειδής εγγεγραμμένος, μετά κεντρικού τρούλου.

Σε επιγραφή που αποκαλύφθηκε πρόσφατα στην εξωτερική πλευρά του κεντρικού τρούλου του ναού σκεπασμένη αυτά τα χρόνια από λάσπη λόγω πρόχειρων επιδιορθώσεων από ντόπιους μαστόρους αναφέρεται :

« ΚΤΗΤΟΡΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΑΛΑΓΑΝΗΣ ».

Οι μαρμάρινοι σταυροί που βλέπετε έχουν αντικαταστήσει σχετικά πρόσφατα τους αρχικούς μεταλλικούς σε σχήμα στιλέτου.

Εννοείται, πως όταν γίνουν οι εργασίες αποκατάστασης, οι μεταλλικοί, οι οποίοι φυλάσσονται μέσα στο ναό, θα μπουν στη θέση τους.

Το ύψος του κεντρικού τρούλου εσωτερικά από το δάπεδο είναι 6,77μ και εξωτερικά 6,97μ.

Το εμβαδόν του ναού είναι $E = 80.92$ τ.μ. και περίμετρο $= 36,9$ μέτρα.

(Κεντρικός τρούλος)

(γωνιακός τρούλος της ανατολικής πλευράς του ναού)

Ο κεντρικός κυλινδρικός τρούλος στηρίζεται επί τεσσάρων τόξων και τεσσάρων κιόνων στην ένωση των ημικυλινδρικών θόλων των κεραιών του σχηματιζόμενου σταυρού.

Οι τέσσερις κυλινδρικοί τρούλοι καταλαμβάνουν τα γωνιαία διαμερίσματα του ναού. Δυο φουρνικά ή ασπίδες παρεμβάλλονται μεταξύ των τρούλων των πλαγίων κλιτών.

Η τοιχοποιία

Η τοιχοποιία είναι ισόδομη και αποτελείται από ασβεστόλιθους ορθογωνίου διατομής χρώματος γκριζού προς το λευκό προελεύσεως από τη γύρω περιοχή. Διαφέρουν οι γωνιακοί λίθοι που είναι μεγαλύτερων διαστάσεων και αντοχής. Αντίθετα από την υπόλοιπη τοιχοποιία, οι γωνιακοί λίθοι, οι ακμές των τόξων, τα κιονόκρανα και οι σπόνδυλοι των κιόνων είναι από γκριζοπράσινο σκληρό ασβεστόλιθο.

Το δάπεδο αποτελείται από την ίδια ασβεστολιθική γκριζοπράσινη πέτρα σε ορθογώνια σχήματα.

Στο κέντρο φέρει ρόδακα με λιθινάγλυφο σε σκληρή γκριζοπράσινη στρογγυλή πέτρα τον δικέφαλο αετό.

Εξωτερικά στην επιφάνεια της πολυγωνικής κόγχης και της ανατολικής πλευράς οριζόντιες ζώνες κατά τακτά διαστήματα, από κοκκινωπό λίθο, περιζώνουν όλη την ανατολική πλευρά του ναού.

Η δυτική όψη φέρει στους δυο παράλληλους τοίχους, τον βόρειο και τον νότιο, αναμονές από λίθους που αποδεικνύουν την πρόθεση επεκτάσεως του ναού για την δημιουργία γυναικωνίτη σε διαφορετικό επίπεδο σε σχέση με το δάπεδο του κυρίως ναού. Η υψομετρική διαφορά καλύπτεται από πέτρινη κλίμακα που οδηγεί στη δυτική είσοδο του ναού.

Η στέγη είναι καλυμμένη με σχιστόλιθους της ίδιας ποιότητας με του δαπέδου, γκριζοπράσινη, σκληρή. Το ίδιο και οι στέγες των τρούλων.

Οι τρούλοι επίσης φέρουν διάκοσμο.

Τα τόξα και οι παραστάδες των μικρών παραθύρων των είναι από λευκή πέτρα τα δε τόξα θυμίζουν βαλκανική ή ανατολική νοοτροπία. Το υπόλοιπο της τοιχοποιίας των τρούλων και των φουρνικών είναι από πωρόλιθο.

Τα θεμέλια είναι από ακανόνιστη τοιχοποιία ημιλαευτών λίθων, πολυεδρική όπως φαίνεται σε τμήμα του νότιου τοίχου.

Υπόθεση και Συμπεράσματα

Ο ρυθμός και η τεχνική του κτισίματος στα μοναστήρια και τις εκκλησίες των πηγών του Ασπροποτάμου υπήρξαν τα πρωτότυπα για το κτίσιμο του ναού του Αγίου Γεωργίου του Νεομάρτυρα του εξ Ιωαννίνων.

Η απόσταση 55 ετών από την ημερομηνία της κτίσεως της Ιεράς Μονής του Τιμίου Σταυρού στην Κρανιά Ασπροποτάμου, το 1792, ως την ημερομηνία κτίσεως του Αγίου Γεωργίου του Νεομάρτυρα το 1847 δεν είναι τόσο μεγάλη. Τα γνωστά τότε συνάφια μαστόρων από τα Πράμαντα που εργάζονταν στα χωριά του Ασπροποτάμου, όπως και κάποιος Πέτρου από την Πάργα, αρχιμάστορας, μεταδίδουν τις ιδέες και τα μυστικά της τέχνης των από γενιά σε γενιά. Αναλαμβάνουν επίσης την εκτέλεση διαφόρων έργων όπως γεφυροποιίας, μοναστηριών, κατοικιών και φρουρίων.

Ο Άγιος Γεώργιος στο Αργυρό Πηγάδι αποτελεί σήμερα το μοναδικό παράδειγμα αρχιτεκτονικής της περιόδου εκείνης στην Αιτωλοακαρνανία, μεταφερμένο βέβαια από την Ήπειρο και τη Θεσσαλία.

Παράδειγμα στην Αιτωλοακαρνανία πεντάτρουλου ναού μπορούμε να αναφέρουμε το καθολικό της Ιεράς Μονής Ρέθα στο Βάλτο που ανήκει στον τύπο της τρικλίτου τετρακιονίου σταυρεπίστεγου με πέντε τρούλους και που χρονολογείται στα 1742.

Παλαιότερα παραδείγματα πεντάτρουλου ναού έχουμε γύρω στο 1000 στη νότια Ιταλία όπως το καθολικό του Στίλο στην Καλαβρία και την εκκλησία του Αγίου Μάρκου, 11^{ος} αιώνας, στο Ροσάνο της Καλαβρίας.

2. ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

A. Η εξωτερική κατάσταση της τοιχοποιίας στις παρειές των περιμετρικών τοίχων του ναϊδρίου είναι ικανοποιητική. Η σχεδόν ισόδομη τοιχοποιία από

ασβεστόλιθο της περιοχής και από τον σκληρό γκρίζο λίθο που αποτελούνται οι ακρογωνιαίοι λίθοι, τα ανώφλια και κατώφλια , παραστάδες κ.λ.π βρίσκονται σε καλή κατάσταση.

Φωτογραφία Z1

Στην φωτογραφία Z1 και Z2 βλέπουμε την τοιχοποιία του ναού όπου αποτελείται από ασβεστόλιθους οι γωνιακοί γκρίζοι λίθοι (βλέπε Z1) είναι πιο μεγάλοι σε διαστάσεις για να κρατούν το βάρος. Επίσης βρίσκονται σε καλή κατάσταση και δεν φέρουν σημαντικές φθορές.

Στην φωτογραφία Z3 βλέπουμε τις παραστάσεις οι οποίοι αποτελούνται από λευκή πέτρα που βρίσκεται σε καλή κατάσταση αν και δεν συμβαίνει το ίδιο στις παραστάσεις των τρούλων.

Φωτογραφία Z2

Φωτογραφία Z3

Ενώ τα διακοσμητικά στοιχεία των παρειών, της εξωτερικής τοιχοποιίας, όπως λιθανάγλυφα και αρχιτεκτονικά μέλη, κίονες, πεσσοί, κιονόκρανα, βάσεις, κορνίζες και ανάγλυφες επιγραφές από γκρίζο πάντα λίθο, έχουν μεγαλύτερες φθορές όχι όμως σημαντικές.

Β. Η στέγη του ναΐδριου είναι καλυμμένη με σχιστόπλακες της περιοχής ακανονίστου μορφής και διαστάσεων. Με τον ίδιο τρόπο είναι καλυμμένοι και οι πέντε τρούλοι.

Οι σχιστόπλακες λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών έχουν κατά μεγάλο αριθμό καταστραφεί ή μετακινηθεί.

Λόγω των παραπάνω αιτιών έχουμε μεγάλη εισροή υδάτων στο υπόστρωμα, με αποτέλεσμα να το διαπερνά και να φτάνει ως το εσωτερικό των θόλων.

Η εισροή των υδάτων έχει ως αποτέλεσμα να παρασύρει το κονίαμα, συνδετικό υλικό και να καθιστά λίαν επικίνδυνη την στατική όλης της ανωδομής του κτιρίου, πολλές φορές να προξενεί την αποκόλληση λίθων, κορνιζών, κλειδιών τόξων κ.λ.π.

Γ. Η τοιχοποιία των τρούλων αποτελείται από πορόλιθους και εξωτερικά από διάκοσμο με την προαναφερθείσα γκρίζα ή λευκή ασβεστολιθική λίθο.

Εξωτερικά τα τύμπανα των κυλινδρικών τρούλων φέρουν τυφλά αψιδώματα με οξυκόρυφα τόξα διπλής καμπυλότητας.

Ο κεντρικός τρούλος φέρει στο κέντρο των τυφλών αψιδωμάτων μικρά παράθυρα τα οποία σήμερα είναι κλειστά για την αποφυγή της εισροής υδάτων και του χιονιού στο εσωτερικό του ναΐδριου.

Τα τόξα και οι πεσσοί καθώς και η υπόλοιπος παρειά των τυμπάνων των κυλινδρικών τρούλων σε πολλά σημεία είναι αρκετά κατεστραμμένα, έχουν φθαρεί οι πορόλιθοι, έχει απομακρυνθεί το κονίαμα απ' τους αρμούς, το οποίο αποτελούσε το συνδετικό υλικό της τοιχοποιίας.

Παλαιότερες παρεμβάσεις αποκαταστάσεως αυτών των φθορών στα σημεία αυτά, είναι εμφανείς, χωρίς βέβαια να αποκαταστήσουν την αρχική μορφή των αψιδωμάτων των τόξων και των πεσσών. Σε πολλά σημεία η εκ πωρόλιθου ή ασβεστολίθου απομάκρυνση τόξων ή πεσσών, κιονόκρανων, βάσεων των τυφλών αψιδωμάτων και η αντικατάστασή των με από κονίαμα αντίγραφο της μορφής του τόξου, επιτυγχάνουν εν μέρει τη διάσωση της μορφής και την στατική υπόσταση των τρούλων. Αυτό συμβαίνει κατ' εξοχήν στον κεντρικό τρούλο και επί της νοτίας παρειάς του τυμπάνου του.

Οι πρόσφατοι σεισμοί πλήγωσαν σοβαρά το Ναό. Αποκολλήθηκαν λίθοι από τον κεντρικό τρούλο. Η βροχή και ο αέρας εύκολα θα παρασύρουν το συνδετικό υλικό. Ο κεντρικός τρούλος κινδυνεύει με κατάρρευση.

Δ. Εσωτερικά η τοιχοποιία βρίσκεται σε σχεδόν καλή κατάσταση. Προβλήματα υπάρχουν όμως με την ανωδομή του ναϊδρίου και στις εσωτερικές παρειές των τρουλίσκων του κεντρικού τρούλου καθώς και των δυο ασπίδων και της κόγχης του Ιερού.

Έχουμε απομακρύνσεις λίθων της τοιχοποιίας και κορνιζών καθώς και μετακίνηση κλειδιών τόξων. Το φαινόμενο αυτό προήλθε εκ του γεγονότος της εισροής των υδάτων από τη στέγη του ναϊδρίου. Η καταστροφή των ξύλινων-ελκυστήρων προκάλεσε την μεγάλη ρωγμή κατά μήκος του κεντρικού άξονος του ναϊδρίου, λόγω των ωθήσεων των τόξων και των θόλων.]

Κάποιες διαφάνειες με ρήγματα στην τοιχοποιία. Δ

Με τους πρόσφατους σεισμούς τα ρήγματα αυτά έχουν μεγαλώσει. Η ανάγκη προστασίας του ναού είναι πλέον επιτακτική.

Το δάπεδο έχει υποστεί μερικές φθορές και μάλιστα στο κέντρο περίπου της νότιας πλευράς επισημαίνεται μικρή υποχώρηση ακριβώς στην περιοχή επαφής

του δαπέδου με τον νότιο τοίχο.

Τα ξύλινα κουφώματα των παραθύρων καθώς και τα κιγκλιδώματα έχουν υποστεί, άλλα μερικές καταστροφές και άλλα έχουν αντικατασταθεί εξ ολοκλήρου με νεότερα, όπως π.χ. η κεντρική θύρα στη βόρεια πλευρά και η θύρα της δυτικής πλευράς οι οποίες αρχικά ήταν από ξύλο, ίσως καστανιάς, και έχουν αντικατασταθεί με μεταλλικές.

Έχει εκπονηθεί μελέτη για την αποκατάσταση του Ναού η οποία και έχει εγκριθεί. Αυτό που απομένει είναι να βρεθεί χρηματοδότηση ώστε να προχωρήσουν όσο πιο γρήγορα γίνεται οι απαραίτητες εργασίες. Το προβλεπόμενο ποσό ανέρχεται στις 220.000 Ευρώ.

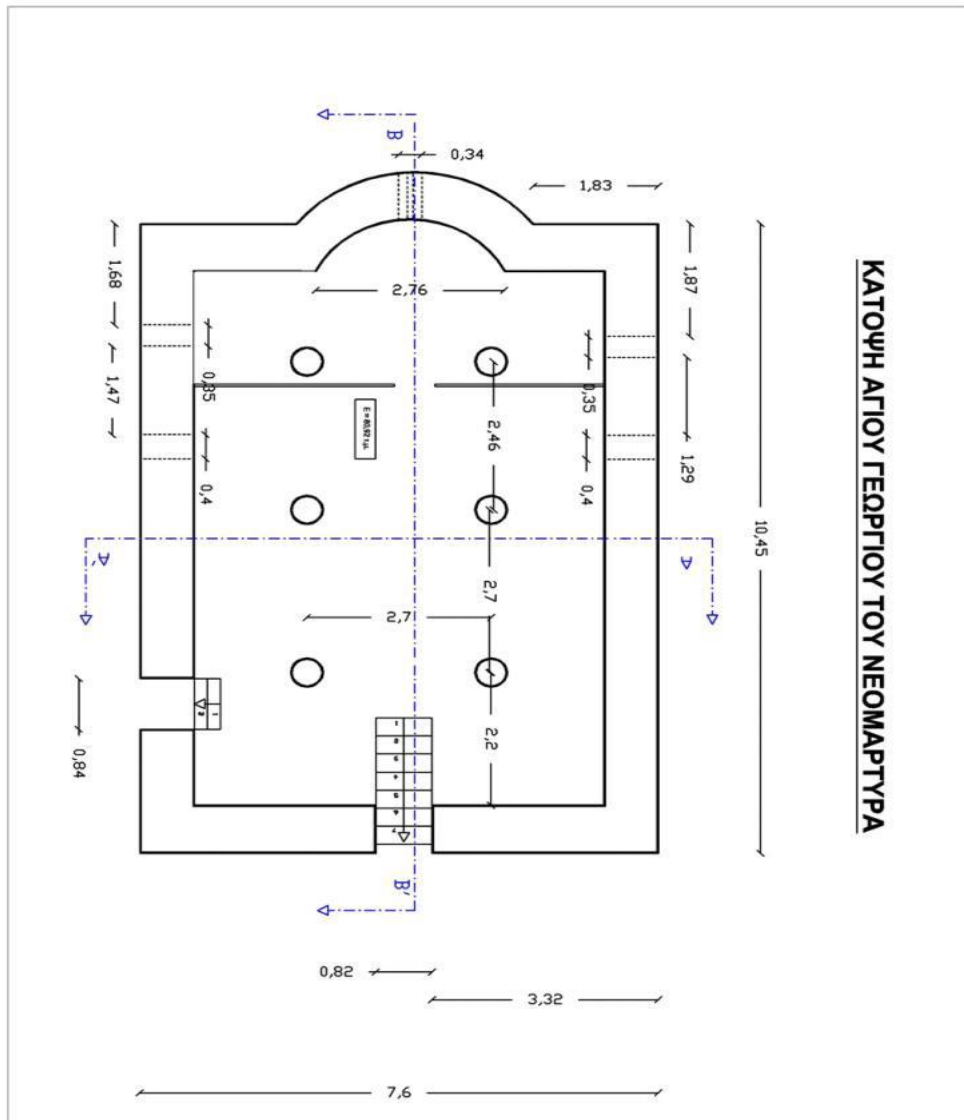
ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΙΜΠΙΝΗΣ –ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ : Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ ΕΞ' ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΤΟ ΑΡΓΥΡΟ ΠΗΓΑΔΙ (ΓΚΙΡΤΟΒΟΣ)
- ΤΟΠΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΑΡΓΥΡΟΠΗΓΑΔΙΟΥ

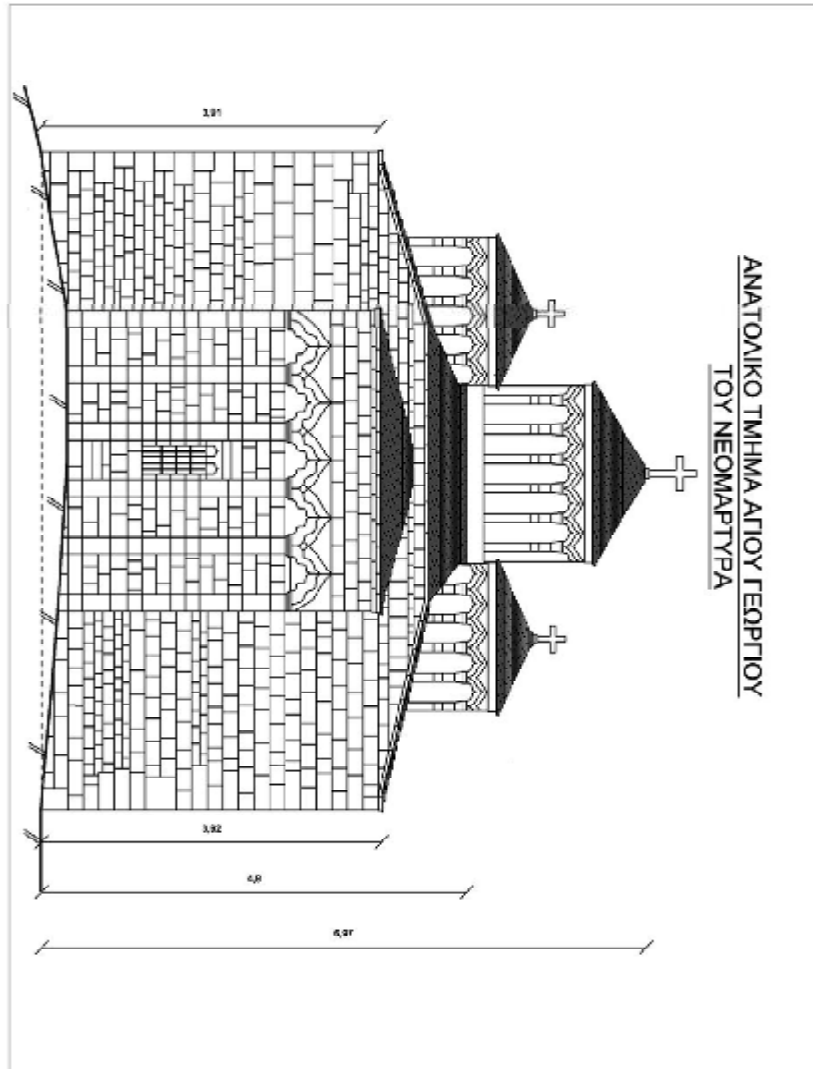
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- ΚΑΤΟΨΗ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ ΣΕΛ 19
- ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ ΣΕΛ 20
- ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ ΣΕΛ 21
- ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ ΣΕΛ 22
- ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ ΣΕΛ 23
- ΤΟΜΗ Β-Β' ΚΑΤΑ ΜΗΚΟΣ ΣΕΛ 24
- ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΣΕΛ 25
- ΤΟΜΗ Α-Α' ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΟΣ ΣΕΛ 26

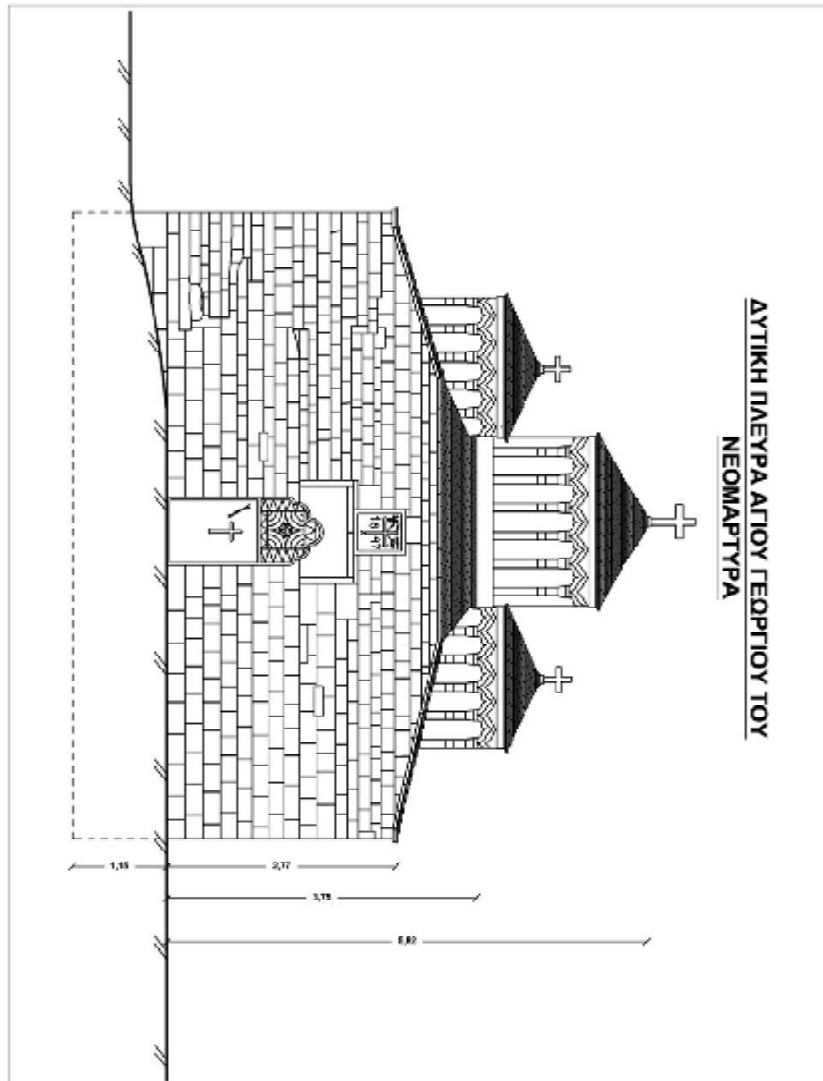
ΚΑΤΟΨΗ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ

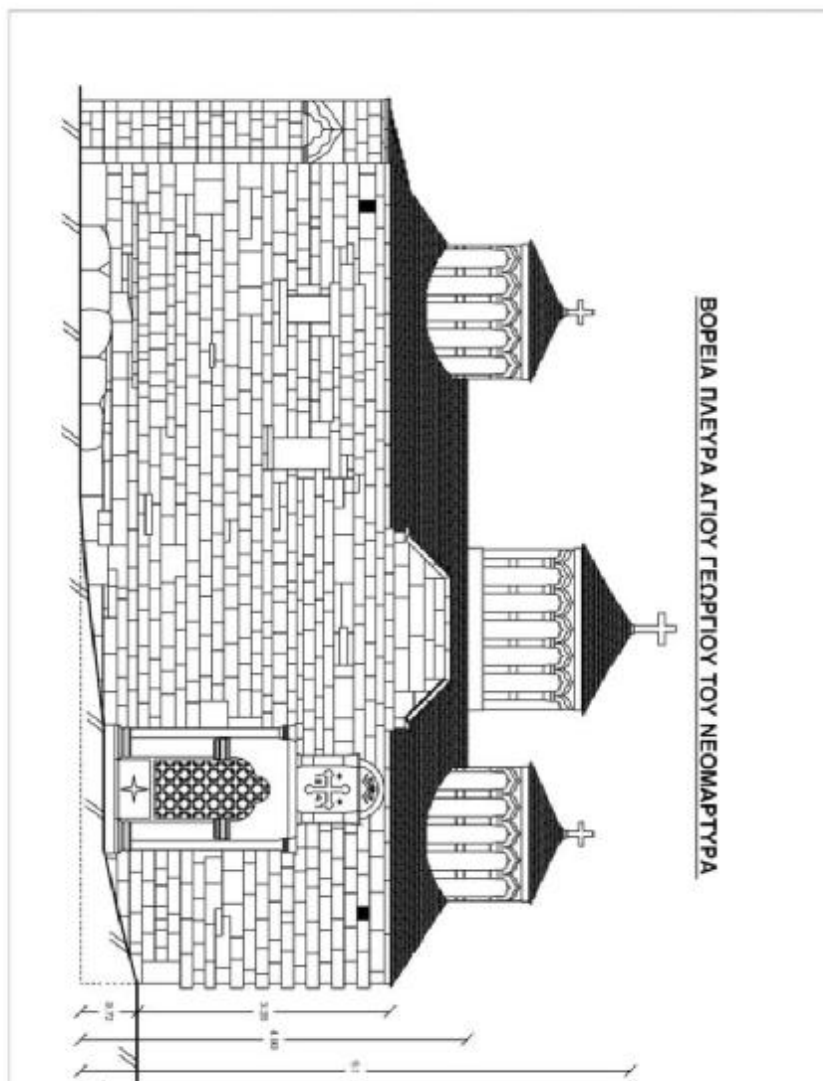
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ

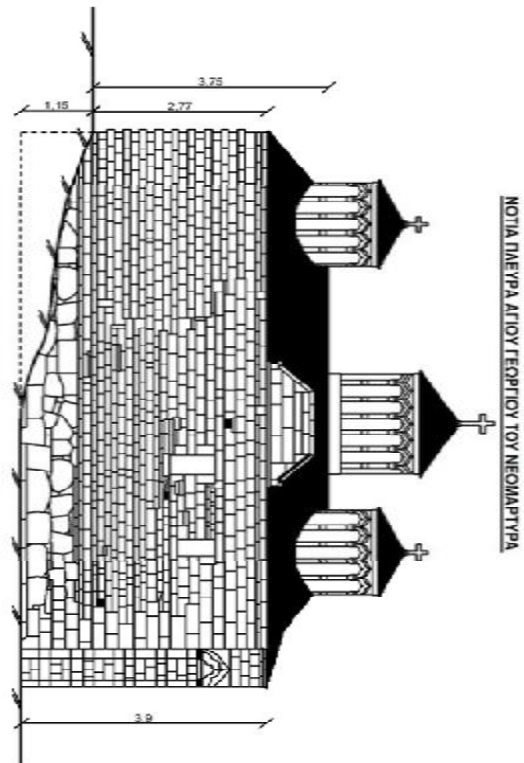
ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ

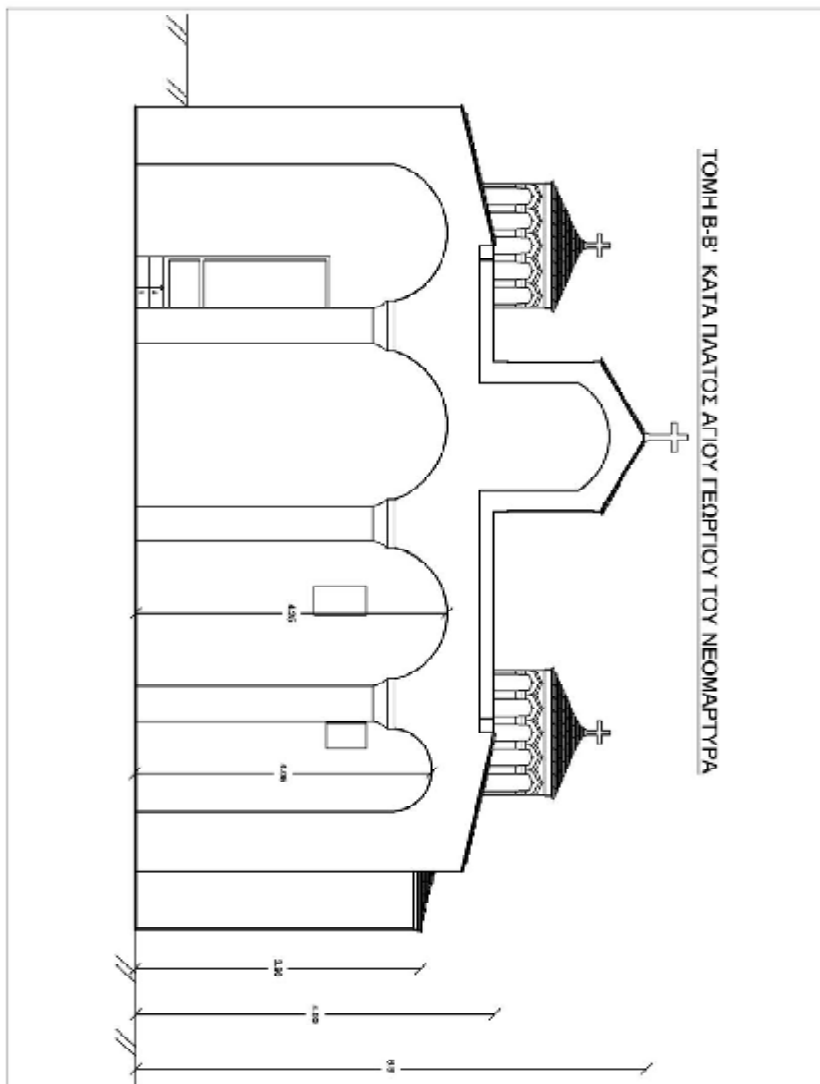
ΒΟΡΕΙΑ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ
ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ

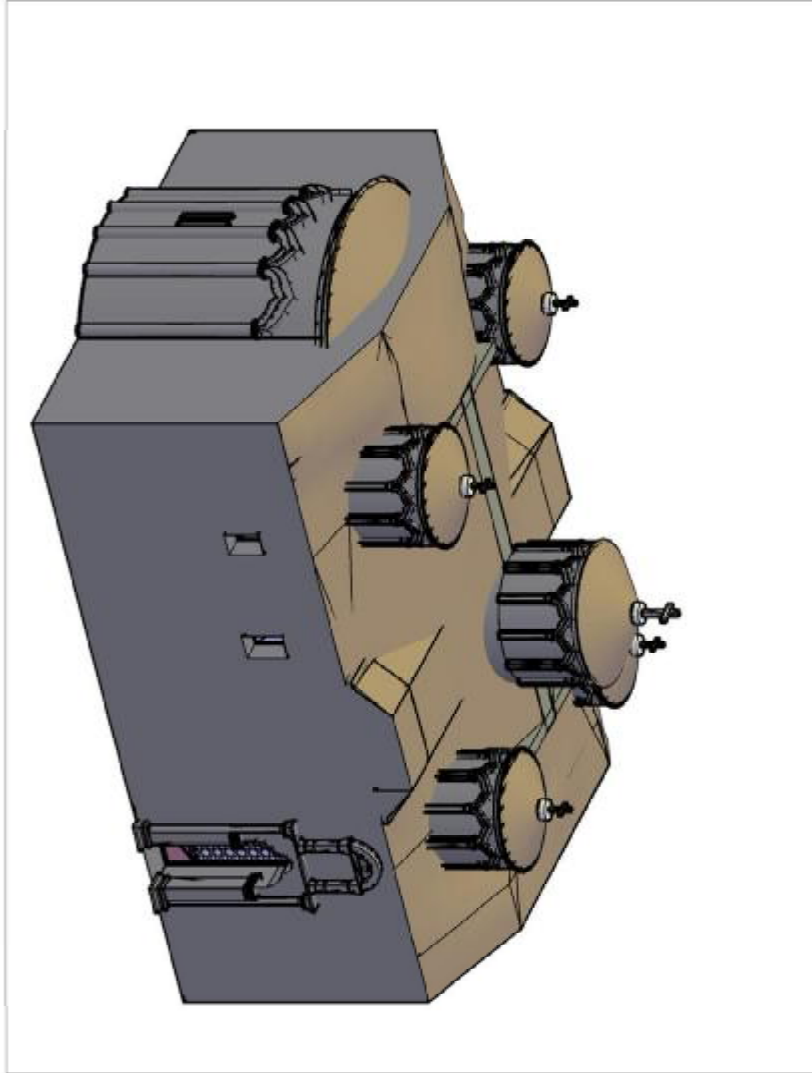
ΝΟΤΙΑ ΠΛΕΥΡΑ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ
ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ

ΤΟΜΗ Β-Β' ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ
ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ
ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ

ΤΟΜΗ Α-Α' ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑ

